

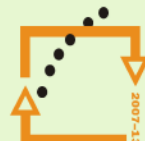
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Střední škola obchodu,
služeb a podnikání
a Vyšší odborná škola

Kněžskovorská 33/A, 370 04 České Budějovice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Hana Boháčová

Datum vytvoření: 20. 03. 2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_07_CJL_M

Ročník: I.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace, Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Jazyk a komunikace

Tematický okruh: Paralingvální a neverbální vyjadřování

Téma: Mimoverbální komunikace

Metodický list/anotace:

Žáci si upevní poznatky z oblasti komunikace a na základě ukázky se zamyslí nad otázkami z této oblasti; klíčová slova - komunikace, mimoverbální komunikace, text; možné využití i v ostatních ročnících.

KOMUNIKACE A TEXT

- ◉ **Jazykový projev vzniká** v konkrétní komunikační situaci, kterou vytvářejí autor, adresát, jejich vzájemné vztahy a prostředí
- ◉ **Text** je jednou ze základních složek komunikačního procesu probíhajícího v určité situaci
- ◉ **Součástí komunikačního modelu** jsou: situace, účastníci, komunikační kompetence (věcné i speciální znalosti a zkušenosti), materiální složka (projevy psané a mluvené)
- ◉ V mluveném projevu využíváme také **prostředky mimojazykové**; t.j. „řeč“ celého těla

Přečtěte si pozorně následující ukázkou:

ZDENĚK SVĚRÁK - LADISLAV SMOLJAK: MIMOVERBÁLNÍ KOMUNIKACE

„Sami znáte ze svých školních let, že při psaní písemných prací rušilo vaše soustředění jakékoli dohadování učitele s jednotlivými žáky. Při Cimrmanových písemkách bylo vždy naprosté ticho, a to právě díky jeho systému mimoslovního dorozumívání. Cimrman i jeho žáci ovládali celou soustavu mimických znaků. Nejlépe bude ukázat vám to na příkladech.

Jestliže žák při písemné práci vstal a udělal několik úkroků stranou se sepjatýma rukama, učitel věděl, že chce říci: „Prosím, mohu jít na stranu?“ Rovněž rukama se žáka otázal - na velkou, nebo na malou? Žák odpověděl podle situace.

Byla i složitější mimoverbální sdělení: Toto (*sehne se do předklonu, ruce ke špičkám bot*) je znak pro jakékoli zvíře. Toto (*zavrtí hlavou*) je zápor, zákaz. Tento znak (*rukama naznačí let ptáka*) vyjadřuje holuba.

Celá depeše znamenala: Beránku, nedloubej se v nose.“

(1)

ZAMYSLETE SE NAD NÁSLEDUJÍCÍMI OTÁZKAMI:

- ◉ Autoři zábavnou formou popsali některé prostředky neverbální komunikace; aplikujte teoretické poznatky z oblasti komunikace a ukázkou rozeberte.
- ◉ Jaké mimojazykové prostředky využíváte vy? Např. mezi spolužáky, doma, při sportu... Zkuste gesty vyjádřit nějakou situaci a ostatní mohou hádat, o co se jedná.
- ◉ Pokuste se popsat některé neverbální prostředky, kterými se komunikuje třeba v některém sportu nebo nějaké profesi.
- ◉ Je vždy a pro každého mimoverbální komunikace srozumitelná?

ODPOVĚDI NA OTÁZKY - NÁZNAK ŘEŠENÍ:

- ◉ Mimika, rukama naznačil, že chce na toaletu, neužíval slova, nechtěl ostatní rušit při písémkách...
- ◉ Otevřená otázka
- ◉ Hokej: rozpažené ruce = gól neplatí apod.; zvednutá ruka ve třídě = žák něco chce říci apod.
- ◉ Pokud neznáme znaky, je pro nás nesrozumitelná...

ZNAKOVÝ JAZYK

Vznik zvláště ve skupinách neslyšících.

Stále se vyvíjí.

Je přirozeným a plnohodnotným
komunikačním systémem.

Tvoří ho speciální vizuálně-pohybové
prostředky; tvary rukou, pozice hlavy a horní
části trupu

SETKALI JSTE SE UŽ NĚKDY SE ZNAKOVÝM JAZYKEM?

**Prohlédněte si následující obrázek a
všimněte si jednotlivých znaků!**

**Reliéf ve znakovém jazyce "Život je
krásný, buďte šťastni a mějte se rádi!" od
sochařky Zuzany Čížkové na zdi školy pro
sluchově postižené v Holečkově ulici v
Praze.**

CITACE, ZDROJE A LITERATURA

- Obr. 1: ŠJŮ. *Soubor:Holečkova, nápis ve znakové řeči.jpg* - *Wikipedie* [online]. [cit. 4.4.2013]. Dostupný na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hole%C4%8Dkova,_n%C3%A1pis_ve_znakov%C3%A9_%C5%99e%C4%8Di.jpg
- HOFFMANNOVÁ, Jana a kol. *Komunikace a sloh*. Plzeň: Fraus, 2009, ISBN 978-80-7238-780-9.
- (1) SOUKAL, Josef a kol. *Čítanka pro 4. ročník SOŠ*. Praha: SPN, a.s., 2004, ISBN 80-7235-271-7.